

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-O.431.22.2015

Warszawa, 09 grudnia 2015 r.

**Pan
Jacek Józef Murawski
Wójt Gminy Nur
ul. Drohiczyńska 2
07-322 Nur**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 10, 11, 14, 15 i 17 września 2015 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Nurze.

Przedmiot kontroli obejmował tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Pana Wójta bez zastrzeżeń w dniu 16 listopada 2015 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Wojewoda Mazowiecki ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działalność Urzędu Gminy Nur w skontrolowanym zakresie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został opracowany i przyjęty przez Radę Gminy Nur w dniu 30 grudnia 2010 roku *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Nur na lata 2011-2015*. Niemniej jednak opracowanie *Programu* nie zostało poprzedzone sporządzeniem diagnozy przemocy w rodzinie na terenie gminy, a realizacja zaplanowanych w *Programie* zadań nie była dokumentowana. Nie była też przedmiotem posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, który na podstawie art. 9b ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest realizatorem działań określonych w *Programie*. Natomiast wobec nieokreślenia w *Programie* sposobu jego monitorowania realizacja *Programu* przez Zespół Interdyscyplinarny nie była też nadzorowana.

Jedynie z przygotowanej na potrzeby kontroli informacji przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że zaplanowane w *Programie* zadania wykonywane były w okresie objętym kontrolą poprzez realizację przez Zespół Interdyscyplinarny procedury „Niebieskie Karty”, objęcie rodzin dotkniętych przemocą pracą socjalną i wsparciem ośrodka pomocy społecznej, kierowanie przez Zespół Interdyscyplinarny pism do sądu o wgląd w sytuację rodzin i zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci, kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu oraz zapewnienie rodzinom dotkniętym przemocą dostępu do materiałów edukacyjno-informacyjnych, osobom realizującym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy udziału w szkoleniach, a dla dzieci i młodzieży szkolnej przeprowadzenie pogadanek i warsztatów na temat przemocy i agresji oraz zorganizowanie im pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych. W świetle ww. informacji uwagę zwraca zbędne powielanie w *Programie* zadań, których obowiązek realizacji na każdą gminę nakłada już ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a w sposób szczegółowy określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”.

Dokonanie przez organ kontroli oceny stopnia realizacji *Programu* nie było również możliwe z uwagi na nieokreślenie w *Programie* mierników dla ustalonych celów i zadań. Ponadto zadania nie zostały dookreślone w formie harmonogramu działań na dany rok, co wobec braku terminów ich realizacji, utrudnia ich monitorowanie i nadzorowanie oraz zaplanowanie odpowiednich środków w budżecie gminy na dany rok.

W myśl art. 9a ust. 15 Rada Gminy Nur podjęła w dniu 30 grudnia 2010 roku uchwałę Nr IV/14/2010 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Ponadto zasady funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego zostały również określone w Regulaminie Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego zatwierdzonym zarządzeniem Wójta Gminy Nur, podczas gdy w świetle ww. przepisu wszelkie regulacje dotyczące zespołu interdyscyplinarnego powinny być ustalone przez radę gminy. Należy zatem wskazać na konieczność uchylecia Regulaminu Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego przez Wójta Gminy Nur w trybie w jakim został on przyjęty, a wszelkie zasady funkcjonowania Zespołu dookreślić w uchwale przez Radę Gminy Nur. Zwrócono też uwagę na nieuwzględnienie kuratora sądowego w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego zarówno przez Radę Gminy w ww. uchwale jak i Wójta Gminy Nur w zarządzeniu Nr 25/2015 z dnia 7 kwietnia 2015 roku powołującym Zespół.

Stwierdzono też, że niezgodnie z art. 9a ust. 6 ww. ustawy funkcję przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego pełni Pani Maria Wojtkowska, która została powołana przez Wójta Gminy w drodze nieobowiązującego już w dniu kontroli zarządzenia, podczas gdy w myśl art. 9a ust. 6 ustawy przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego powinien być wybrany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków.

W okresie objętym kontrolą posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego w jednym przypadku odbyło się z uchybieniem art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. po upływie 4,5 miesięcy od poprzedniego posiedzenia. Posiedzenia Zespołu były dokumentowane w formie protokołów i list obecności. Jednakże, protokoły te nie zawierały opisu spraw oraz żadnych istotnych ustaleń z przebiegu posiedzeń, w tym zgłaszanych przez poszczególnych członków uwag i wniosków oraz zajętego przez ZI stanowiska.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego przed przystąpieniem do wykonywania czynności w Zespole Interdyscyplinarnym złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych, które uzyskają przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz o znajomości przepisów o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Stosownie do art. 9a pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Nurze.

W kontrolowanym okresie procedura „Niebieskie Karty” zastosowana była w stosunku do 10 rodzin, w tym 5 z małoletnimi dziećmi. Spośród sprawców przemocy, 6 nadużywało alkoholu. W

celu rozwiązywania problemów przemocy w jednej rodzinie Zespół Interdyscyplinarny powołał grupę roboczą. W okresie tym procedurę „Niebieskie Karty” zakończono w 8 rodzinach.

W wyniku analizy wszystkich prowadzonych procedur stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 7 przypadkach przedstawiciele Policji przekazali formularz „Niebieska Karta - A” do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z uchybieniem 7-dniowego terminu, o którym mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”, tj. odpowiednio w 13, 21, 23, 11, 14, 16 i 9 dniu od dnia wszczęcia procedury.
- przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego nie dokumentowała faktu przekazania formularza „Niebieska Karta -A” w terminie 3 dni od dnia jego otrzymania członkom ZI lub grupy roboczej, zgodnie z obowiązkiem nałożonym przez §8 ust.1 ww. rozporządzenia.
- w 5 sprawach nie zaproszono osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, podczas gdy w myśl § 16 ust. 3 rozporządzenia, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają osobę co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- w 6 sprawach nie wypełniono formularza „Niebieska Karta – C”, natomiast w jednym przypadku został on wypełniony przez jednego z członków Zespołu Interdyscyplinarnego w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w innym terminie niż posiedzenie Zespołu, pomimo że stosownie do § 8 ust. 2 rozporządzenia, formularz ten wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej na posiedzeniu, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- w 5 sprawach przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego nie wezwała osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego, podczas gdy w myśl § 17 ust. 1 rozporządzenia przewodniczący wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- w 6 sprawach nie wypełniono formularza „Niebieska Karta – D”, podczas gdy w myśl § 8 ust. 6 rozporządzenia formularz „Niebieska Karta – D” wypełniają członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,

- w 1 rodzinie, w której małżonkowie wzajemnie oskarżali się o stosowanie przemocy założone zostały dwie „Niebieskie Karty A”, a procedura została zakończona z powodu ustania przemocy w rodzinie, pomimo że Zespół Interdyscyplinarny nie ustalił, która z osób była faktycznie osobą stosującą przemoc, a która doznającą przemocy. Natomiast występowanie przemocy w rodzinie uwarunkowane jest obecnością sprawcy i ofiary. Nieustalenie osoby doznającej przemocy i osoby stosującej przemoc w rodzinie uniemożliwia zakończenie procedury z powodu ustania przemocy. Ponadto wszczęcie dwóch procedur poprzez wypełnienie dwóch „Niebieskich kart A” w rodzinie wymaga również odrębnego ich prowadzenia i zakończenia, stosownie do dokonanych ustaleń czy w rodzinie występuje przemoc, a jeśli tak, to kto jest sprawcą. W przypadku nieustalenia przemocy w rodzinie zakończenie procedury powinno nastąpić z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Dla wszystkich osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie i ich rodzin opracowane zostały indywidualne plany pomocy, o których mowa w § 16 ust. 1, pkt 4 rozporządzenia. Niemniej jednak w 6 sprawach plan pomocy był opracowany bez udziału osoby doznającej przemocy i obejmował tylko działania przedstawicieli podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Zwrócono również uwagę, że Zespół nie podejmował, poza jedną sprawą, działań pomocowych ukierunkowanych na małoletnie dzieci. Ponadto zaplanowane w indywidualnym planie pomocy działania nie były dokumentowane przez wszystkie podmioty uczestniczące w jego realizacji, pomimo obowiązku dokumentowania wszystkich działań i efektów na podstawie art. 9b ust. 3 pkt 3 ww. ustawy i § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą Pan Jacek Józef Murawski Wójt Gminy Nur i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przedstawiając powyższe zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań w celu:

1. Uwzględnienia przy opracowywaniu gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na kolejne lata mierników dla założonych celów i zadań oraz działań wraz z ich harmonogramem na każdy rok budżetowy oraz określenia sposobu jego monitorowania.
2. Dokumentowania i monitorowania realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działań ustalonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
3. Wycofania ze stosowania Regulaminu Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w trybie w jakim został on przyjęty.

4. Dookreślenia szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w uchwale przez Radę Gminy Nur.
5. Powołania kuratora sądowego do składu Zespołu Interdyscyplinarnego i dokonania stosownych zmian w tym zakresie w uchwale Rady Gminy Nur w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz Zarządzeniu Wójta Gminy Nur w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego.
6. Wybrania przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego na posiedzeniu ZI spośród jego członków.
7. Zamieszczania w protokołach z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego istotnych ustaleń z jego przebiegu, w tym zgłaszanych przez poszczególnych członków uwag i wniosków oraz zajętego przez Zespół stanowiska.
8. Przestrzegania przez Zespół Interdyscyplinarny terminów posiedzeń ustalonych w art. 9a ust.7 ww. ustawy.
9. Dokumentowania faktu przekazania przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego formularza „Niebieska Karta – A” członkom ZI lub grupy roboczej w terminie 3 dni od dnia jego otrzymania.
10. Zapraszania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej i wypełniania na nim formularza „Niebieska Karta – C” w jej obecności, odpowiednio zgodnie z § 16 pkt. 3 i § 8 ust. 2 rozporządzenia. W sprawach dotychczas niezakończonych wypełnienia formularzy „Niebieska Karta – C” zgodnie z ww. przepisami.
11. Wzywania przez przewodniczącą/ego Zespołu Interdyscyplinarnego osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, stosownie do § 17 ust. 1 rozporządzenia i wypełniania na nim formularza „Niebieska Karta – D” w jej obecności, zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia. W sprawach dotychczas niezakończonych wypełnienia formularzy „Niebieska Karta – D” zgodnie z ww. przepisami.
12. Kończenia procedury „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy w rodzinie tylko w przypadku ustalenia w rodzinie osoby wyłącznie doznającej przemocy i wyłącznie stosującej przemoc.
13. Kończenia każdej z odrębnie wszczętych procedur w rodzinie albo z powodu braku zasadności podejmowania działań w obu przypadkach albo z powodu braku zasadności podejmowania działań w przypadku jednej, a z powodu ustania przemocy w drugiej.
14. Opracowywania indywidualnego planu pomocy przy udziale osoby, co do której istnieje

podejrzanie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

15. Podejmowania w ramach indywidualnego planu pomocy działań pomocowych wobec dzieci.
16. Dokumentowania działań ustalonych w indywidualnym planie pomocy oraz efektów przez poszczególne podmioty uczestniczące w jego realizacji, stosownie art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz formularzy „Niebieska Karta”.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego. Zastrzeżenia należy kierować na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

W przypadku niezłożenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejskowej w Ostrołęce, ul. Gorbatowa 15, 07-410 Ostrołęka.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej